

ВІСНИК РЕГІОНАЛЬНОЇ ПРОЗОРОСТІ

Випуск 5. Жовтень 2017

Пропонуємо вашій увазі п'ятий випуск аналітично-інформаційного продукту Міжнародного центру перспективних досліджень – «Вісник регіональної прозорості», який розроблено в рамках реалізації проекту «Транспарентність, фінансове здоров'я та конкурентоспроможність місцевого самоврядування в Україні», що реалізується МЦПД та словацькою недержавною неприбутковою організацією INEKO за фінансової підтримки Посольства США в Україні.

У віснику ви зможете ознайомитися з напрацюваннями Проекту та його перебігом, а також з різноманітними матеріалами, присвяченими підвищенню прозорості, фінансової спроможності та конкурентоспроможності місцевих органів влади, а також питаннями, пов'язаними з висвітленням реформи децентралізації.

У цьому випуску пропонуємо матеріали, що стосуються:

- ✓ Скільки хмельничанам обходиться висвітлення своєї діяльності міськрадою?
- ✓ Скандали, бійки та порушення закону: як одеські депутати голосували за отримання мільярдного кредиту
- ✓ Допорогові мільйони підрядників у Чернівцях або як виконати роботи без працівників
- ✓ Виконком Івано-Франківської міськради готовий удвічі переплатити ФОПу за комп'ютерні сервери
- ✓ Питання стосовно досягнення прозорості місцевого бюджету

Скільки хмельничанам обходиться висвітлення своєї діяльності міськрадою?

2

Скандали, бійки та порушення закону: як одеські депутати голосували за отримання мільярдного кредиту

5

Допорогові мільйони підрядників у Чернівцях або як виконати роботи без працівників

9

Виконком Івано-Франківської міськради готовий удвічі переплатити ФОПу за комп'ютерні сервери

11

Деякі питання стосовно досягнення прозорості місцевого бюджету

13

СЛІДКУЙТЕ ЗА ОНОВЛЕННЯМ НАШИХ РЕГІОНАЛЬНИХ РЕЙТИНГІВ!

Рейтинг найбільш прозорих 50 міст
України та 22 областей
<http://transparency.icps.com.ua>

Рейтинг найбільш фінансово спроможних
областей та міст України
<http://budgets.icps.com.ua>

Рейтинг областей за рівнем розвитку
регіонального бізнес-середовища
<http://competitiveness.icps.com.ua>

Скільки хмельничанам обходиться висвітлення своєї діяльності міськрадою?

Відповідно до Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні» висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні – одержання, збирання, створення, поширення, використання і зберігання інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб про роботу цих органів.

Так, безперечно хмельничани мають потребу в поінформованості щодо діяльності свого муніципалітету, рівно так само як і мешканці інших міст. Однак у всьому завжди необхідна міра і звичайно ж інформація має подаватися незаангажовано.

В Україні у 2015 році стартував процес реформування державних і комунальних засобів масової інформації, для цього навіть було прийнято спеціальний закон. Логічним також було б роздержавлення комунальних телеканалів на рівні із комунальними друкованими ЗМІ.

Однак, як свідчить інформація щодо витрат на утримання засобів масової інформації, Хмельницька міська рада і не задумується над

цими процесами. А навпаки ще активніше почала фінансувати муніципальну телерадіокомпанію «Місто» та газету «Проскурів». Як демонструє звіт про виконання міського бюджету за 2016 рік на підтримку своїх засобів масової інформації було витрачено – майже **2 млн. грн.**

Також ми звернулись до Хмельницької міської ради із проханням надати інформацію про витрати на висвітлення діяльності органу місцевого самоврядування у 2016 р. та 2017 р. Паралельно цю інформацію було перевірено через веб-портал використання публічних коштів «Е-data».

Отже, у 2016 році **Національній телекомпанії України «Хмельниць-**

ка регіональна дирекція «Поділля-Центр» за трансляцію інформаційного випуску **«Новини міста»** на хвилі радіо 104,6 FM було використано згідно даного договору **16 128,00 грн.** За нашими підрахунками на ці послуги було використано **17 676,80 грн (10 розрахунків).**

За розміщення інформаційних матеріалів в ефірі **Радіоканалу «Ера»** фізичній особі-підприємцю **Восідло В.В.** фактично було сплачено згідно даного договору **38 048,00 грн.** Поряд з тим за нашими підрахунками мова йде про сплату – **41 820,00 грн.**

На висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради в ефірі **Товариства з обмеже-**

7130117_dod_2.pdf		5 / 7					
100202	Виконавчий про-ектантильний господарство	1 939 559,00	1 777 211,60	91,6			1 777 211,60
100203	Благоустрій міст, сіл, сіл	64 399 595,00	58 251 437,39	90,5	17 013 073,00	10 964 706,53	64,4
100208	Витрати на впровадження засобів обліку витрат та регулювання споживання води та теплової енергії				2 000 000,00	1 995 150,61	99,8
100400	Підприємства і організації побутового обслуговування, що надають до комунальної власності	708 200,00	708 200,00	100,0			708 200,00
110000	Культура і мистецтво	37 514 200,00	37 370 814,94	99,6	14 616 829,76	12 762 267,97	87,3
110102	Театри	244 700,00	244 695,62	100,0			244 695,62
110201	Бібліотеки	4 080 900,00	4 061 862,07	99,5	828 880,11	817 230,90	98,6
110202	Музеї і виставки	609 800,00	589 368,57	96,6	721 700,00	714 771,01	99,0
110204	Палаци і будинки культури, клуби та інші заклади культурного типу	2 897 100,00	2 878 973,91	99,4	3 818 802,36	2 283 502,34	59,8
110205	Школи дорослого виховання дітей	22 088 100,00	22 003 959,50	99,6	8 824 092,37	8 535 301,34	96,7
110502	Інші культурно-освітні заклади та заклади	7 593 600,00	7 591 955,27	100,0	423 354,92	411 462,38	97,2
120000	Засоби масової інформації	1 779 940,00	1 778 732,94	99,9	213 835,00	213 835,00	100,0
120100	Телебачення і радіомовлення	1 011 240,00	1 010 032,94	99,9	213 835,00	213 835,00	100,0
120201	Періодичні видання (газети та журнали)	768 700,00	768 700,00	100,0			768 700,00
130000	Фізична культура і спорт	12 491 322,00	12 144 632,17	97,2	5 448 411,98	3 708 440,99	68,1
130102	Проведення національно-громадянських зборів і заходів	2 245 000,00	1 965 439,81	87,5			1 965 439,81

Скріншот Додатку 2 до звіту про виконання міського бюджету за 2016 рік, затвердженого рішенням 13 сесії від 22.03.2017 р. № 1

----- На Ваш запит від 17.08.2017р. виконавчий комітет Хмельницької міської ради надає інформацію про використання коштів на висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради у засобах масової інформації: 5. У 2016 році у Цілковому фонді Хмельницької міської ради соціально-економічного та культурного розвитку міста за пунктом 3.2.16 Положення «Інші видатки, що здійснюються згідно розпоряджень міського голови, рішень міської ради та її виконавчого комітету» було передано коштів в сумі 81 636,00 грн., фактично використано за 12 місяців 2016 року – 74 176,00 грн. 6. Згідно рішення виконавчого комітету № 279 від 14.04.2016 року було виділено кошти в сумі 18 340,00 грн., на оплату послуг з трансляції інформаційного випуску «Новини міста» на хвилі радіо 104,6 FM та укладено договір №122 від 18.04.2016 року з Національною телекомпанією України «Хмельницька регіональна дирекція «Поділля-Центр». Фактично використано згідно даного договору 16 128,00 грн. 7. Згідно рішення виконавчого комітету № 279 від 14.04.2016 року було виділено кошти в сумі 43 296,00 грн., на оплату послуг з розміщення інформаційних матеріалів в ефірі Радіоканалу «Ера», укладено договір № 70 від 18.04.2016 року з фізичною особою підприємцем Восідло В.В. Фактично використано згідно даного договору 38 048,00 грн. 8. Відповідно до розпорядження міського голови №105-р від 07.04.2016 року було виділено кошти в сумі 10 000,00 грн., на висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради в ефірі Товариства з обмеженою відповідальністю «Телекомпанія «Проскурів» та укладено договір № 69 від 11.04.2016 року. Кошти згідно даного договору використані повністю. 9. Згідно розпорядження міського голови № 196-р від 14.07.2016 року було виділено кошти з міського фонду в сумі 10 000,00 грн., на висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради в ефірі Товариства з обмеженою відповідальністю «Телекомпанія «Проскурів» та укладено договір № 119 від 08.07.2016 року. Кошти згідно даного договору використані повністю. 10.

Відповідь ВК ХМР на інформаційний запит щодо використання коштів на висвітлення діяльності

ною відповідальністю «Телекомпанія «Проскурів» відповідно до двох розпоряджень міського голови було виділено кошти в сумі **20000,00 грн**, що збігається із отриманою інформацією на публічно-му порталі.

В загальному виконавчим комітетом ХМР було витрачено на висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради у засобах масової інформації у 2016 році – **майже 80 тис. грн** (було зазначено, що фактично витрачено у 2016 році 74 176,00 грн.).

Варто зазначити, що МКП МТРК «Місто» немає своїх частот для трансляції матеріалів, тому у 2016 році мовлення цього комунального каналу здійснювались на обласному каналі «Поділля-Центр». За це Філії НТКУ «ХРД»Поділля-Центр» було сплачено **141 500 грн** (17 розрахунків здійснив сам канал, навіть було два розрахунки за трансляцію реклами).

Наприкінці року Хмельницька міська рада прийняла бюджет міста на 2017 рік, в якому за звичною процедурою було передбачено фінансування комунальних телеканалу та газети. Ця сума склала майже 2,2 млн. грн (1 275 420 грн МКП МТРК «Місто» та 980 310 грн на газету «Проскурів»). Однак, вже під час внесення змін до бюджету у березні 2017 року фінансування муніципального каналу депутатським корпусом було збільшено до 1 325 420 грн, тобто на 50 тис. грн. А вже у липні місяці при черговому прийнятті змін до бюджету міста на 2017 р. – витрати на утримання МКП МТРК «Місто» зросли аж на 255 880 грн та становлять на сьогодні трішки більше 1,58 млн. грн. Отже, загальна сума на підтримку засобів масової інформації у 2017 році складає **2 489 610 грн**.

Додаток №8
до рішення №12 від 29.12.2016 року

Перелік місцевих програм, які фінансуватимуться за рахунок коштів
бюджету міста Хмельницького у 2017 році

Код програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів	Код ТПКВКМБ/ТКВКМС	Код ФКВКБ	Найменування головного розпорядника, відповідального виконавця, бюджетної програми або напрямку видатків згідно з типомовою відомчою/ТПКВКМБ/ТКВКМС	Найменування місцевих (регіональних) програм	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом загальний та спеціальний фонди
0300000			Виконавчий комітет Хмельницької міської ради Хмельницької області (головний розпорядник)		3 003 730,0	0,0	3 003 730,0
0310000			Виконавчий комітет Хмельницької міської ради Хмельницької області (відповідальний виконавець)		3 003 730,0	0,0	3 003 730,0
0316660	6660		За'явок, телекомунікацій та інформатика	Програма впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді на 2015-2020 роки	820 000,0	0,0	820 000,0
0316662	6662	0460	Національна програма інформатизації	Програма впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді на 2015-2020 роки	820 000,0		820 000,0
0317210	7210		Підтримка засобів масової інформації		2 183 730,00		2 183 730,00
0317211	7211	0830	Сприяння діяльності телебачення і радіомовлення	Програма розвитку міського комунального підприємства "Міська телерадіокомпанія "Місто" на 2016-2017 роки	1 275 420,00		1 275 420,00
0317212	7212	0830	Підтримка періодичних видань (газет та журналів)	Програма діяльності газети "Проскурів" у період реформування державних і комунальних засобів масової інформації на 2017-2018 роки	908 310,00		908 310,00

Скріншот Додатку 8 до бюджету міста Хмельницького на 2017 р., що затверджений рішенням 10 сесії Хмельницької міської ради від 29.12.2016 року № 12

Додаток 8
до рішення сесії міської ради
від 22.03.2017р. №2

Перелік місцевих програм, які фінансуватимуться за рахунок коштів
бюджету міста Хмельницького у 2017 році

Код програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів	Код ТПКВКМБ/ТКВКМС	Код ФКВКБ	Найменування головного розпорядника, відповідального виконавця, бюджетної програми або напрямку видатків згідно з типомовою відомчою/ТПКВКМБ/ТКВКМС	Найменування місцевих (регіональних) програм	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом загальний та спеціальний фонди
0300000			Виконавчий комітет Хмельницької міської ради Хмельницької області (головний розпорядник)		3 460 183,47	2 410 187,53	5 870 371,00
0310000			Виконавчий комітет Хмельницької міської ради Хмельницької області (відповідальний виконавець)		3 460 183,47	2 410 187,53	5 870 371,00
0316660	6660		За'явок, телекомунікацій та інформатика	Програма впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді на 2015-2020 роки	820 000,00	90 000,00	910 000,00
0316662	6662	0460	Національна програма інформатизації	Програма впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді на 2015-2020 роки	820 000,00	90 000,00	910 000,00
0317210	7210		Підтримка засобів масової інформації		2 233 730,00		2 233 730,00
0317211	7211	0830	Сприяння діяльності телебачення і радіомовлення	Програма розвитку міського комунального підприємства "Міська телерадіокомпанія "Місто" на 2016-2017 роки	1 325 420,00		1 325 420,00
0317212	7212	0830	Підтримка періодичних видань (газет та журналів)	Програма діяльності газети "Проскурів" у період реформування державних і комунальних засобів масової інформації на 2017-2018 роки	908 310,00		908 310,00

Зміни до бюджету м. Хмельницького, затверджені рішенням 13 сесії ХМР від 22.03.2017 року № 2

Додаток 8
до рішення сесії міської ради
від 12.07.2017р. №3

Перелік місцевих програм, які фінансуватимуться за рахунок коштів
бюджету міста Хмельницького у 2017 році

Код програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів	Код ТПКВКМБ/ТКВКМС	Код ФКВКБ	Найменування головного розпорядника, відповідального виконавця, бюджетної програми або напрямку видатків згідно з типомовою відомчою/ТПКВКМБ/ТКВКМС	Найменування місцевих (регіональних) програм	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом загальний та спеціальний фонди
0300000			Виконавчий комітет Хмельницької міської ради Хмельницької області (головний розпорядник)		4 449 855,87	3 899 278,13	8 349 134,00
0310000			Виконавчий комітет Хмельницької міської ради Хмельницької області (відповідальний виконавець)		4 449 855,87	3 899 278,13	8 349 134,00
0316660	6660		За'явок, телекомунікацій та інформатика	Програма впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді на 2015-2020 роки	1 294 622,40	263 260,60	1 557 883,00
0316662	6662	0460	Національна програма інформатизації	Програма впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді на 2015-2020 роки	1 294 622,40	263 260,60	1 557 883,00
0317210	7210		Підтримка засобів масової інформації		2 489 610,00		2 489 610,00
0317211	7211	0830	Сприяння діяльності телебачення і радіомовлення	Програма розвитку міського комунального підприємства "Міська телерадіокомпанія "Місто" на 2016-2017 роки	1 581 300,00	0,00	1 581 300,00
0317212	7212	0830	Підтримка періодичних видань (газет та журналів)	Програма діяльності газети "Проскурів" у період реформування державних і комунальних засобів масової інформації на 2017-2018 роки	908 310,00	0,00	908 310,00

Зміни до бюджету міста Хмельницького, що внесені рішенням 16 сесії ХМР від 20.07.2017 року № 3

— У 2017 році у Цільовому фонді Хмельницької міської ради соціально-економічного та культурного розвитку міста за пунктом 3.2.16 Положення «Інші видатки, що здійснюються згідно розпоряджень міського голови, рішень міської ради та її виконавчого комітету» було передбачено кошти в сумі 85 000,00 грн., фактично використано станом на 21.08.2017 року 67 861,40 грн. »

— Згідно рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради № 159 від 23.02.2017 року було виділено кошти в сумі 45 000,00 грн. на оплату послуг з розміщення

інформаційних матеріалів в ефірі Радіоканалу «Ера», укладено договір № 31 від 14.03.2017 року з фізичною особою підприємцем **Воєділо В.В.** Фактично використано згідно даного договору 27 876,00 грн. »

— Відповідно до рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради № 325 від 11.05.2017 року було виділено кошти в сумі 20 000,00 грн., на висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради в ефірі Товариства з обмеженою відповідальністю «Телекомпанія «Проскурів» та укладено договір № 74 від 15.05.2017 року. Фактично використано згідно даного договору 19 985,40 грн. »

— Згідно рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради № 502 від 13.07.2017 року було виділено кошти в сумі 20 000,00 грн., на висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради в ефірі **Дочірнього підприємства «Дитяче телевізійне агентство»** та укладено договір № 123 від 27.07.2017 року. Кошти згідно даного договору використані повністю. »

Відповідь ВК ХМР на інформаційний запит щодо використання коштів на висвітлення діяльності

У своїй відповіді на запит Хмельницька міська рада також надала інформацію про витрати бюджетних коштів на висвітлення своєї діяльності у 2017 році, тобто на дату запиту.

У 2017 році МКП МТРК «Місто» знову ж таки здійснює трансляцію свого контенту, однак вже на приватному телеканалі. Про це свідчать розрахунки за трансляцію телепередач із ТОВ «Телекомпанія» Проскурів» (Ексклюзив, ТВ 7+) на загальну суму **112 300 грн.** Також у 2017 році муніципальний канал розміщував рекламу в ефірі обласного каналу «Поділля-Центр» на загальну суму **15 600 грн.**

На оплату послуг з розміщення інформаційних матеріалів в ефірі Радіоканалу «Ера», укладено договір № 31 від 14.03.2017 року з фізичною особою підприємцем **Воєділо В.В.** та фактично використано згідно даного договору **27 876,00 грн.** Ця сума на дату отримання відповіді збігаються із отриманою нами, одна на сьогодні вже використано – **35 972,00 грн.**

В травні 2017 року було виділено кошти в сумі **20 000,00 грн.,** на висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради в ефірі Товариства з обмеженою відповідальністю «Телекомпанія «Про-

скурів» та укладено договір № 74 від 15.05.2017 року. Фактично використано згідно даного договору **19 985,40 грн.,** що збігається із отриманими результатами перевірки інформації на публічному порталі.

Для висвітлення діяльності виконавчого комітету та виконавчих органів Хмельницької міської ради в ефірі **Дочірнього підприємства «Дитяче телевізійне агентство»** було виділено в липні 2017 року кошти в сумі **20 000,00 грн.,** що збігаються із отриманою після перевірки сумою.

Отже, на сьогодні за 9 місяців 2017 року Хмельницькою міською радою витрачено **майже 76 тис. грн.,** що є значною сумою, адже на весь 2017 рік було передбачено лише 85 тис. грн.

Резюмуючи, варто зазначити, що виділяючи значні кошти на підтримку своїх ЗМІ, а це майже 5 млн. грн за два роки, Хмельницька міська рада ймовірно і не думає про їх роздержавлення. Логіка в таких діях є і вона пояснюється зручністю, адже завжди під рукою є свій об'єктив та шпальта газети, де можна гучно розказувати про свої діяння.

Щодо інших засобів масової інформації, то вони у порівнянні із комунальними отримали за 2016 рік та неповний 2017 рік незначні кошти – майже 156 тис. грн. Однак, наявність договірних відносин з іншої сторони також демонструє бажання міської ради товаришувати із приватними ЗМІ щоб вони не надто прискіпливо висвітлювати діяльність органу місцевого самоврядування.

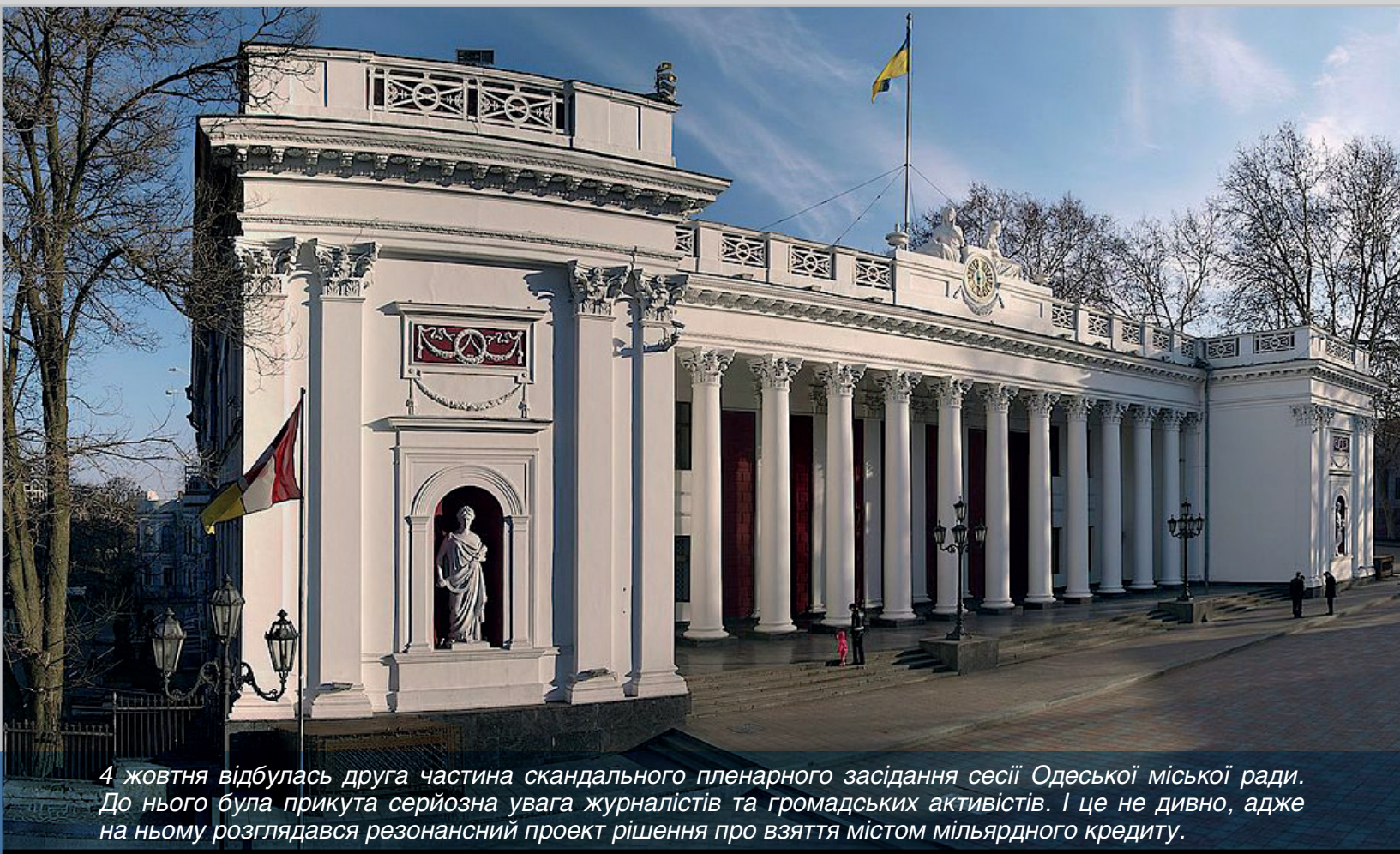
На жаль, у цьому матеріалі відсутній аналіз та опис ще одного напрямку висвітлення своєї діяльності міською радою – це сюжети та інформаційні розповіді у салонах міських тролейбусів, адже саме цю новачку нещодавно було запущено у м. Хмельницькому. Однак варто зазначити, що відповідно до інформації з E-data жодних коштів комунальне підприємство «Електротранс» не отримувало від структурних підрозділів міськради від розміщення подібного контенту. Так само як і не отримувало коштів від муніципального каналу, сюжети саме якого транслюються чи цитуються у салонах транспорту. Тому це питання потребує додаткового вивчення та обов'язково буде висвітлено у наступних матеріалах.

Альона Береза

Скандали, бійки та порушення закону: як одеські депутати голосували за отримання мільярдного кредиту

4 жовтня відбулась друга частина скандального пленарного засідання сесії Одеської міської ради. До нього була прикута серйозна увага журналістів та громадських активістів. І це не дивно, адже на ньому розглядався резонансний проект рішення про взяття містом мільярдного кредиту.

Про те, що засідання буде непростим, розуміли всі ще задовго до його проведення. Справа в тому, що попереднє засідання сесії, яке відбулось 20 вересня, було перервано через численні протести активістів, які вимагали притягнути до відповідальності винних у трагедії в муніципальному дитячому таборі «Вікторія».

«З урахуванням того, що відбувається на вулиці, пропонується прийняти рішення про продовження перерви. Тривалість перерви ми не вказуємо – про продовження сесії депутатам повідомлять додатково», – заявив Одеський міський голова Геннадій Труханов

перед тим як закрити вереснєве засідання сесії.

Про дату продовження пленарного засідання, на якому мали розглянути вкрай важливі рішення, ніхто не знав до останнього. І лише увечері третього жовтня депутатів повідомили, що завтра зранку їх знову чекають в стінах міської ради. Сказати, що подібне «інформування» викликало невдоволен-

ня з боку депутатів – не сказати нічого. Зате протестувальники були готові до такого розвитку подій і швидко мобілізувались.

З самого ранку площа перед будівлею мерії була заповнена громадськими активістами, критично налаштованими до міського голови. Втім, як і минулого разу, увійти до сесійної зали переважна більшість з них не змогла – на заваді їм стали працівники муніципальної безпеки.

На засідання органу місцевого самоврядування не пускали також й журналістів, які «спізнались». Мотивувалась заборона присутності традиційно – «в залі немає вільних місць», а деяким казали «для вашої ж безпеки». При цьому, той факт, що вільні місця відсутні через те, що задовго до початку засідання до сесійної зали зайшли молоді люди спортивної статури та літні жінки, звичайно ж, нікого не цікавив...

Треба зазначити, щоправда, що на відміну від попереднього засідання (на яке, до речі, навіть прокурор Одеської області тривалий час не міг потрапити), мерія підготувалась краще і встановила перед будівлею міської ради великий екран, на якому транслювалось пленарне засідання в режимі онлайн. Втім протестувальників подібна турбота від міської влади не надто розчулила, адже порушувалось їхнє право на доступ на засідання колегіального органу влади, передбачене

Законом «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про доступ до публічної інформації».

Ось на такому фоні відбувався розгляд вкрай важливого для мешканців міста питання про отримання мільярду кредитних коштів від Укргазбанку. Напружена атмосфера була і в сесійній залі.

Як заявила директор Департаменту фінансів Одеської міської ради Світлана Бедрега, «про кредит задумались лише в серпні, оскільки раніше коштів в бюджеті вистачало».

«У цьому році наші департаменти провели тендерні процедури завчасно, і гроші були освоєні. У підсумку перед опалювальним сезоном було прийнято рішення про позику, оскільки потрібні додаткові кошти», – зазначила головний фінансист міста.

І справді, через величезні видатки міської влади в бюджеті виник дефіцит, який на липень становив 627 млн. грн. (мабуть, тому, що

керманичі міста хочуть покращити життя одеситів, а не тому, що значну частину робіт проводять пов'язані з ними компанії, – **авт.**). Як кажуть в народі «апетит приходить під час їжі».

Деякі депутати схвально оцінювали ідею отримання кредиту. Наприклад, Олександр Іваницький з промерської фракції «Довіряй ділам» заявив, що, вкладаючи 300 мільйонів гривень в реконструкцію систем теплопостачання, місто робить серйозний ривок, оскільки завдяки цьому мерія зможе «заощадити близько 100 мільйонів гривень, змінюючи комунікації і зменшуючи тепловтрати».

«Таким чином, термін окупності складає всього-на-всього три роки», – стверджував депутат.

Щоправда, той факт, що комунальні підприємства, які займаються теплопостачанням, знаходяться на межі банкрутства, а отже не виключена ситуація, за якої ці підприємства будуть ліквідовані, а замінені труби так і залишаться в землі нікому не потрібними, Олександр Іваницький оминув увагою...

Втім, далеко не всі обранці погодились з думкою, що закривати бюджетну «дірку» потрібно кредитними коштами.

«Ми в цій позиції не передбачаємо жодних великих інфраструктурних проектів, здатних змінити життя міста. Фактично, це кредит проїдання», – заявила депутат від фракції «Самопоміч» Ганна Позднякова.

Вона також додала, що всі поправки її фракції не були відображені в проекті рішення, хоча всі поправки від депутатів промерської фракції «Довіряй ділам» були враховані в повному обсязі. Виходячи з цього,

го, вона зробила висновок, що цей проект рішення буде підтриманий (вочевидь, через те, що 42% депутатів ради – представники саме цієї фракції), і запропонувала спрямувати кошти на добудову двох дитячих садків. Втім, її пропозиція не набрала достатньої кількості голосів.

Депутат від «Самопоміч» Вадим Терещук запропонував зменшити суму кредиту на 599 млн. грн. – рівно стільки коштів місто тримає на рахунках в ПриватБанку та Укргазбанку. Однак Світлана Бедрега заявила, що ці кошти вже розписані за виконавцями – вони знаходяться на депозитах тимчасово, і до кінця року їх витратять. До того ж, за словами фінансиста, це технічно неможливо, оскільки кошти з депозитів в грудні мають повернутися на рахунки міста, а вже після цього міська рада знову буде визначатися як ними розпорядитися.

Серйозні заперечення проти ідеї брати кредит навів депутат від Блоку Петра Порошенка «Солідарність» Віктор Наумчак, на думку якого, освоїти гроші в нинішньому році вже неможливо, а місту доведеться платити відсотки за лежачі на рахунках кошти.

«Кредит потрібно було брати навесні, щоб ми не платили відсотки, а тепер нам доведеться сплачувати по півмільйона гривень на день. Задумайтесь над цією цифрою!», – закликав обранець.

У відповідь Світлана Бедрега зазначила, що для отримання кредиту потрібно погодження з Міністерством фінансів, яке серед іншого вимагає річний звіт. А отже якщо міська рада захоче взяти кре-

дит у наступному році, то ні в січні, ні в лютому, ні навіть в березні вона цього не зможе зробити.

Після виступу депутатів взяв слово і міський голова Геннадій Труханов. Він зазначив, що радий тому, що це питання обговорювалось прозоро і довго, «і депутатським корпусом, і громадськістю, а отже була можливість і коригування і внесення власних питань та пропозицій».

Втім, із фразою Геннадія Труханова про «проведені консультації з громадськістю» важко погодитись, оскільки інформація про їхнє проведення не була широко анонсована.

Також це не збігається зі словами Світлани Бедреги, яка заявила: «7 вересня поточного року в малому залі виконкому під головуванням Одеського міського голови Труханова було проведено обговорення проекту рішення «Про здійснення місцевого займу в бюджет міста Одеси в 2017 році». Учасниками даного заходу були заступники міського голови, начальники управлінь та департаментів (головні розпорядники), а також представники наукової громадськості. **Поправок та зауважень по рішенню не було...**». Вочевидь, про інші варіанти «громадських обговорень» в мерії або не знають, або не хочуть знати. Але разом з тим...

Коли проект рішення було винесено на голосування, більшість депутатів його підтримали.

Отже, мерія взяла мільярдний кредит під 17,5% річних. Повернути його треба буде протягом п'яти років. Одеська міська рада може повернути кошти раніше визначеного договором строку, але якщо цього не буде зроблено, то за п'ять років місто віддасть банку окрім запозиченого мільярду ще 875 мільйонів гривень процентів.

Спрямувати кредитні кошти депутати вирішили на ремонт теплотрас (292 мільйона гривень), ремонт ліфтів (100 млн. грн.), Управлінню дорожнього господарства – 148 млн. грн. (при цьому з кошторису зник пункт про скандальне будівництво вело-пішохідної естакади в районі 10-ї Фонтану).

Виділили депутати також 60 млн. 600 тис. грн. на капітальний ремонт тротуарів на вулиці Рішельєвській. Проти цього пункту на засіданні бюджетної комісії виступав депутат від БПП «Солідарність» Олег Звягін, який заявляв, що в центрі

з дорогами і тротуарами і так все нормально – на відміну від відданих районів. *«Запрошую усіх в гості на мій округ. На Близьких Млинах діти йдуть в школу по коліно в багнюці»*, – емоційно аргументував обранець, однак його не підтримали.

Значна частина коштів буде спрямована на будівництво. Планується побудувати школу в Суворовському районі (9 млн. грн.). На школу в новому кварталі по Маршала Говорова спрямують 54 млн. 700 тис. грн., на ремонт Новоаркадійського колектора – 50 млн. грн., на будинок для громадян, які потребують поліпшення житлових умов – 65 млн. грн..

16 мільйонів депутати направили на відкриття Прозорого офісу на вулиці Академіка Корольова, 17 мільйонів – на ремонт Воронцовського палацу, а ще 8 мільйонів 200 тисяч гривень – на закінчення

робіт в дитячій поліклініці на Філатова, школах і дитячих садках.

Не забули депутати і про туристичну частину. 60 мільйонів кредитних грошей хочуть витратити на реставрацію архітектурної перлини Одеси – будинку Руссова (не зважаючи на те, що більшість квартир у будинку належить приватній компанії «Інкор», – *авт.*). При цьому наразі немає ні проекту реставрації, ні навіть оцінки стану будівлі...

Як би там не було, однак кредит взято. Зі скандалами, бійками, обмеженнями прав членів територіальної громади та прямим порушенням декількох законів. Чи правильним було це рішення чи ні – покаже час. Впевнено можна сказати лише одне – віднині кожен одесит, від малюка до пенсіонера, винен Укргазбанку майже дві тисячі гривень (1 тис. 855 грн. 77 коп.). І згоди на це у містян ніхто не питав...

Ярослав Католик

Допорогові мільйони підрядників у Чернівцях або як виконати роботи без працівників

У липні та вересні 2017 року департамент житлово-комунального господарства Чернівецької міської ради уклав два нічим не примітні договори на ремонт міжбудинкових проїздів. Спільне у закупівлях те, що сума як першого договору так і другого допорогова – тендер не потрібно проводити. Цікавим є і те, що департамент ЖКГ замовляє виконання робіт у однієї фірми – «Будінвест Трейдинг».

Що нам відомо про це підприємство?

З відкритих реєстрів ми дізналися, що власником підприємства є *Боднарашек Олексій Дмитрович*, який крім іншого володіє підприємством «Алекс Промбуд». Ця фірма у березні 2017 року була помічена у серйозному тендерному скандалі. «Алекс Промбуд» у липні 2016 року з метою перемоги у конкурсних торгах, предметом закупівлі яких було будівництво проспекту Незалежності на ділянці від вул. Сторожинецької до вул. Героїв Майдану, надало фіктивні документи. Ціна перемоги на цьому тендері склала 30 млн. грн. Однак, під час планової перевірки правоохоронцями було встановлено факт подачі недостовірної інформації посадовцями цього підприємства. Зокрема, встановлено, що відповідно до інформації ГУ ДФС в Чернівецькій області у підприємстві «Алекс Промбуд» жодних працівників на період подання документів для участі у торгах не працювало, про що свідчить той факт, що податок на доходи фізичних осіб «Алекс Промбуд» не перераховувало.

На наш інформаційний запит до управління захисту економіки в Чернівецькій області стало відомо,

що відносно посадових осіб ПП «Алекс Промбуд» відкрите кримінальне провадження, а на теперішній час проводиться досудове розслідування.

Та чи є посадовою особою ПП «Алекс Промбуд», щодо якої відкрите кримінальне провадження хтось інший крім *Олексія Боднарашека*? Адже згідно інформації з Єдиного державного реєстру

юридичних осіб засновником, власником і керівником виступає саме пан Олексій, власне як і на підприємстві «Будінвест Трейдинг», яка до кінця року має відремонтувати у Чернівцях два міжбудинкових проїзди (мова про які йшла на початку).

За логікою правоохоронців, які виявили порушення на підприємстві «Алекс Промбуд», ми звернулися

за результатами вивчення Вашого листа повідомляємо наступне.

Відносно посадових осіб ПП «Алекс Промбуд» відкрито кримінальне провадження ЄРДР № 12016260040002914 від 02.11.2016, за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України (Службове підроблення). На теперішній час проводиться досудове розслідування.

Управлінням захисту економіки в Чернівецькій області Департаменту захисту економіки Національної поліції України згідно зі ст. 23 Закону України "Про Національну поліцію" здійснюються превентивні заходи щодо профілактики, попередження та документування адміністративних та кримінальних правопорушень скоєних під час використання бюджетних коштів усіх рівнів, а також на постійній основі проводиться робота спрямована на запобігання незаконного використання бюджетних коштів під час проведення процедур публічних закупівель.

Про надання відповіді

Головне управління ДФС у Чернівецькій області, розглянуло Ваш запит №14/633 від 08.08.2017 та повідомляє наступне.

Приватне підприємство «Будінвест Трейдинг» в період з квітня 2017р. по червень 2017р. звіти про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів та податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку не подавали, податок на доходи фізичних осіб не перераховували.

Заступник начальника

Н.В.Чернівчан

Фото міжбудинкового проїзду за адресою вул. Головна 212-А, Б

житлово-комунального господарства було укладено 13 липня 2017 року, а вже 14-го всі кошти на ремонт було надіслано підряднику! Яка швидкість!

Як пояснює директор департаменту ЖКГ Чернівецької міської ради Ярослав Кушнірик: «В минулому році попередній директор департаменту заключив угоду з «Будінвест Трейдинг», але не було здійснено проплат за роботу. У казначействі не було грошей і угоду уклали по-новому вже у цьому році. Це ж добре! Було б погано, якщо б роботи не виконали, а кошти проплатили».

Ну що ж, залишається декілька риторичних питань: чи може укласти угоду особа, по якій триває досудове розслідування, а фірма яка не сплачувала податки – виконувати законно роботи?

Готуємо звернення до правоохоронних органів для перевірки.

з інформаційним запитом до ГУ ДФС у Чернівецькій області, щоб дізнатися чи «Будінвест Трейдинг» сплачувало податок на доходи фізичних осіб.

ГУ ДФС у Чернівецькій області інформує, що в період з квітня по червень 2017 року дана фірма податки на доходи фізичних осіб не сплачувала.

Ми вирішили відвідати міжбудинковий проїзди, де заплановано прове-

сти ремонти і виявили цікаві факти. За адресою вул. Руданського 10-А тільки-но було розпочато ремонтні роботи.

За адресою вул. Головна, 212-А, Б ми здивовано виявили, що проїзд вже як «нова копійка» – тут і гарно впорядкована бруківка і бордюри. Все виглядає на тверду п'ятірку.

Можливо підрядник настільки швидкий, що все встиг виконати? Адже угоду між департаментом

Фото міжбудинкового проїзду за адресою вул. Руданського 10-А

Максим Волошин

Виконком Івано-Франківської міськради готовий удвічі переплатити ФОПу за комп'ютерні сервери

Переможець – ФОП Бурлака Галина Євгенівна запропонувала техніку, яка, за нашими підрахунками, удвічі дорожча за аналогічні товари на ринку. Сума можливої переплати – 190 тисяч гривень.

28 липня 2017 року виконком Івано-Франківської міськради оголосив тендер у системі електронних закупівель Proozorro на закупів-

лю комп'ютерних серверів HPE ProLiant DL380 Gen9 різних конфігурацій. Обладнання за договором мають поставити до 15 листопада цього року.

У тендері взяли участь:

- ☑ ДП Івано-Франківське державне підприємство по торгівлі – 384 996,00 грн та

- ☑ ФОП Бурлака Галина Євгенівна з ціною – 450 000,00 грн.

Чи була ця конкуренція «награною» сказати важко. Але вже за кілька днів ДП Івано-Франківське державне підприємство по торгівлі, яке пропонувало на 65 тисяч грн дешевшу пропозицію – листом повідомило Замовника про те, що відмовляється від участі через «зміну ситуації на ринку». Нам по теле-

фону у ДП Івано-Франківське державне підприємство про суть змін на ринку пояснити не змогли.

Другий учасник, а в результаті і переможець ФОП Бурлака Галина Євгенівна – частий гість на тендерах по закупівлі комп'ютерного обладнання у Івано-Франківську. Вона вже постачала обладнання у Фінансове управління виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради, у міську раду міста Коломиї та Апеляційний суд Івано-Франківської області – однак на значно менші суми.

Після відмови ДП Івано-Франківське державне підприємство по торгівлі – виконком Івано-Франківської міськради вирішив одразу ж визнати переможцем і підписати договір з ФОП Бурлака Галина Євгенівна, яка пропонує два сервери за майже півмільйона гривень.

«Я на місці спілкувалась з спеціалістами і саме тому встановила такі

ціни. Я по перерахунку купую обладнання, а потім продаю компанії, де я виграла тендер. Звісно, я ж його не виготовляю», пояснила нам ФОП Бурлака Галина. Називати по телефону компанію у якої вона закупила обладнання пані відмовилась.

Експерти Центру громадського моніторингу та досліджень здійснивши аналіз ринку комп'ютерного обладнання через мережу Інтернет шляхом співставлення цін на аналогічні товари, вважають, що ціни на комп'ютерну техніку зафіксовані у договорі з ФОП Бурлака Галиною Євгенівною, ймовірно, завищені щонайменше на 60%. У виконкомі Івано-Франківської міськради нам попередньо сказали, що попереднього аналізу ринку не проводили. Таким чином Замовником було порушено принцип макси-

мальної економії та ефективності при проведенні закупівель, об'єктивної та неупередженої оцінки тендерних пропозицій.

На наше звернення у Держаудитслужбі нам відповіли наступне: «Здійснення аналізу ціни договору на відповідність «ринковій», «середньоинковій», «домінуючій» цінам – не входить у компетенцію органу державного фінансового контролю». За результатами виявлених фактів експертами Центру громадського моніторингу та досліджень НацПоліція у Івано-Франківській області вже внесло справу у реєстр ЄРДР.

Мирослав Сімка

Деякі питання стосовно досягнення прозорості місцевого бюджету

Сьогодні розглянемо що таке громадський бюджет і яким чином його застосування впливає на підвищення прозорості та відкритості місцевих бюджетів.

Більшість людей звикли вважати, що бюджетний процес на місцевому рівні – це справа лише депутатів місцевих рад. Проте існує інструмент, завдяки якому до процесу бюджетування можуть активно долучатися звичайні мешканці.

Бюджет участі, громадський бюджет, партиципаторний бю-

джет – все це назви інструменту прямої демократії, за допомогою якого кожен мешканець громади має змогу долучитися до бюджетного процесу, зрозуміти його принципи та вплинути на рішення щодо витрат частини муніципального бюджету.

Простими словами – **бюджет участі** – це можливість громади реалізовувати власні соціальні проекти за бюджетні кошти.

ЯК ПРАКТИЧНО РЕАЛІЗОВУЄТЬСЯ ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ?

Мешканці громади, депутати, представники органів місцевого самоврядування, члени громадських організацій обговорюють пріоритети розвитку громади. Після консультацій та обговорень у громади

формується бачення, які ідеї слід реалізувати першочергово.

Модель бюджету участі виникла у 1987 році. Вперше (за даними Вікіпедія) повний процес творення партиципаторного бюджету відбувся у місті Порту-Алегрі (Бразилія) 1989 року. Протягом 10 років ця модель тестувалася у різних містах Бразилії.

У 1997–2000 роках ідея участі громадян у розподілі бюджетних коштів поширилася Латинською Америкою, а з 2000 року досягла країн Північної Америки (дуже популярною стала у містах Канади), Європи (першими підхопили проект деякі муніципалітети Франції, Італії, Німеччини, Іспанії та Великої Британії), Африки, Азії та Австралії.

У деяких містах **партиципаторний бюджет** був запроваджений у школах, університетах і громадському будівництві.

Механізми застосування партиципаторного бюджету **різняться** між собою, бо пристосовані до місцевого контексту, **різняються** також **частки муніципальних бюджетів**, віддані у розпорядження мешканців, проте **наслідки** його застосування **однакові**:

- ✓ рівніший поділ публічних ресурсів,
- ✓ вища якість життя,
- ✓ більше задоволення з публічних послуг,
- ✓ більша прозорість і відкритість органів державної влади,
- ✓ активніша участь громадян у громадському житті.

Світова практика доводить, що **процес партиципаторного бюджетування** включає в себе цілий ряд **принципів**, недотримання яких може знівелювати саму ідею застосування бюджету участі.

Такими принципами є:

✓ **ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТІВ**

(для місцевих органів влади результати вибору проектів в рамках бюджету участі повинні бути обов'язковими до виконання);

✓ **ПРОЗОРІСТЬ ТА ВІДКРИТІСТЬ ПРОЦЕДУРИ ОБРАННЯ**

(зафіксовані правила і процедури партиципаторного бюджетування повинні бути прозорими, відомими ще до початку, незмінними протягом бюджетного періоду, має бути забезпечений доступ всіх зацікавлених осіб до отримання інформації щодо передумов та перебігу процесу);

ВІДКРИТИЙ ПРОЦЕС

(процедури бюджету участі мають бути зрозумілими, а мешканцям забезпечена можливість долучатись до процесу на різних його етапах, обов'язковим є інформування якомога більшої кількості лю-

дей стосовно можливості участі в процесі);

✓ **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБГОВОРЕННЯ ЗА УЧАСТЮ МЕШКАНЦІВ**

(вибір проектів для реалізації повинен бути ефектом попереднього обговорення між мешканцями потреб і пріоритетів місцевої громади, а не просто вибором між конкуруючими проектами);

✓ **ПІДТРИМКА АКТИВНОСТІ МЕШКАНЦІВ**

(створення для них якомога більше можливостей для взаємодії під час обговорення місцевих потреб, спільної роботи над підготовкою та написанням проектів, визначення пріоритетів, якщо йдеться про витрати чи підтримку окремих пропозицій на етапі відбору проектів для подальшої їх реалізації);

✓ **ДОВГОСТРОКОВЕ МИСЛЕННЯ**

(рішення стосовно бюджету участі має бути виваженим і сприйматися

як регулярний механізм прийняття мешканцями спільних рішень стосовно подальшого розвитку громади, застосування якого пов'язане зі стратегічним планом розвитку).

В Україні механізм **бюджету участі** запрацював завдяки Фондації українсько-польського партнерства ПАУСІ наприкінці 2015 року у рамках Проекту «Партиципаторний бюджет – можливості для підвищення громадської активності і встановлення справжнього партнерства з органами влади». Першопрохідцями стали три міста – Черкаси, Полтава та Чернігів. Ідея проекту полягала в тому, аби три міста хоча б спробували модель громадського бюджету (PAUCI. www.pauci.org).

Сьогодні в українському суспільстві зросла соціальна активність людей та з'явилися активісти, які мають бажання долучатись до вирішення суспільних проблем у партнерстві з органами влади, зокрема у жи-

телів виникають ідеї як покращити своє місто, мікрорайон чи вулицю.

В той же час **чинне законодавство** говорить тільки про «бюджет місцевого самоврядування» і **не дає** чітких орієнтирів щодо **залучення громадян** до процесів місцевого управління та формування бюджету, хоча й пропонує деякі механізми, що можуть бути застосовані при залученні громадських організацій та активістів до процесів управління на місцях (громадські слухання, громадські ради).

Проте, на сьогодні **соціальна активність** громадян вимагає від органів місцевого самоврядування **створення дієвих інструментів** співпраці з власною громадою та долучення громадськості до вирішення місцевих проблем.

Найбільш вдалим для органів місцевої влади і є **використання бюджету участі** на місцевому рівні, адже він дає право витратити

частку загального бюджету на ті проекти, які мешканці вважають найпотрібнішими:

- ✓ *кожен мешканець населеного пункту має можливість подати власну пропозицію та шляхом голосування вирішити, в який спосіб витратити частину бюджету своєї громади.*

НАРАЗІ УКРАЇНА НАБУВАЄ ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ТА ЗНАННЯ ЩОДО ПАРТИЦИПАТОРНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ.

Від теорії до практики в реалізації громадського бюджету перейшли вже кілька десятків громад, у т.ч. і у **Київській області**.

Зокрема, з 2016 року мешканці **міста Ірпін** мають змогу активно включатися у бюджетний процес, ініціювати власні проекти й контролювати їх реалізацію.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО місто ІРПІНЬ

Повна назва органу місцевого самоврядування	Ірпінська міська рада
Чисельність населення станом на 1 січня 2017 р. у тому числі дітей	50434
дошкільного віку	5786
шкільного віку	7148
Площа території, кв. км	4200
Бюджет громади (доходи)	682,0 млн. грн.
Бюджет громади (видатки)	770,0 млн. грн.
Наявність Статуту громади, рік затвердження	№ 676–11-VII від 30.03.2016 р.
Наявність місцевих нормативно-правових актів щодо використання механізмів прямої демократії (кількість)	1
Кількість ГО	138
Кількість проектів 2016–2017 рр., які реалізовані на основі залучення громадськості	13

З ЧОГО ПОЧИНАВСЯ І ЯК ВІДБУВСЯ ІРПІНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ?

По-перше, з бажання місцевої ради будувати партнерські відносини з громадою та громадськими структурами.

Вивчивши досвід сусідньої Польщі та інших країн, вирішили частину міського бюджету щорічно спрямовувати на так званий громадський бюджет.

У 2016 році Ірпінська міська рада запропонувала жителям міста долучитись до вирішення проблем, покращити своє місто, мікрорайон чи вулицю та безпосередньо взяти участь в розподілі частини бюджету – **громадського бюджету**. Для цього запропонували подати проект, заповнивши бланк-заяву проекту, реалізація якого відбуватиметься за рахунок коштів громадського бюджету.

Такому крокові передувала кропітка та узгоджена робота місцевої ради, виконкому, громадських організацій та активістів.

Насамперед, розробка та **затвердження Міської цільової програми** «Громадський бюджет міста Ірпінь на 2016–2020 роки» (далі –

Програма) *створили інструменти залучення громадян до бюджетного процесу, а саме:*

запровадження процесу демократичного обговорення;

прийняття рішень, якими звичайні люди вирішують, як розподілити частину бюджету міста.

Метою Програми є створення та запровадження *ефективної системи взаємодії* органів місцевого самоврядування та громадськості в бюджетному процесі для задоволення потреб мешканців міста Ірпінь.

Вирішення проблеми здійснюється шляхом співпраці структурних підрозділів Ірпінської міської ради та громадян в бюджетному процесі, коли населення залучається до процесу прийняття рішень з розв'язання найбільш нагальних проблем міста.

Фінансування заходів Програми здійснюється відповідно до діючого законодавства за рахунок коштів міського бюджету (загальний та спеціальний фонди) за кодами бюджетної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів, визначених в рішенні міської ради про міський бюджет на відповідний бюджетний період. Фінансування заходів може здійснюватись і за рахунок інших джерел,

якщо це не суперечить чинному законодавству.

Головні розпорядники коштів, до повноважень яких відноситься реалізація за кошти міського бюджету проектів-переможців Програми, визначаються в рішенні про міський бюджет на відповідний бюджетний період.

В частині забезпечення *інформаційної кампанії* в 2016–2020 роках головним розпорядником є відділ організаційної роботи та внутрішньої політики.

На сайті Ірпінської міської ради www.imr.gov.ua є розділ **Громадський бюджет** <https://imr.gov.ua/attachments/article/2833/buklet.pdf>, де міститься у зрозумілій, доступній кожному мешканцю громади формі, вся необхідна інформація.

Наприклад (цитуються матеріали):

ЯК ВТІЛИТИ ВЛАСНИЙ ПРОЕКТ

Якщо ви дієздатний громадянин України віком від 16 років, який зареєстрований або проживає в місті Ірпінь, що підтверджується офіційними документами

ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ РОЗРАХОВАНО НА 2016–2020 РОКИ:

№ п/п	Напрями використання коштів	Прогнозний обсяг коштів, тис. грн.				
		2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
1.	Інформаційна кампанія	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
2.	Виконання об'єктів, які визнано проектами-переможцями	-	1 000,0	1 500,0	2 000,0	2 500,0
Всього		50,0	1 050,0	1 550,0	2 050,0	2 550,0

(довідкою про місце роботи, навчання, служби чи іншими документами, що підтверджують факт проживання в місті), має можливість:

1. Заповнити бланк-заяву подання проекту, яка розміщена на сайті міської ради у розділі «Громадський бюджет» (додаток 1).
2. Оформити одним файлом зміст та графічні матеріали проекту та подати в форматі Word на електронному носії.
3. Зібрати 10 підписів на підтримку проекту.
4. Подати проект:
  - поштою за адресою: м. Ірпін, вул. Шевченка, 2-а;
  - електронною поштою org.byudget@gmail.com у вигляді сканованого оригіналу документу;
  - особисто в організаційний відділ або ЦНАП.
5. Провести промоційну кампанію свого проекту.
6. У разі потреби, доопрацювати проект спільно із фахівцями.
7. Взяти участь у голосуванні за проекти, яке проводитиметься в електронному вигляді на сайті міської ради та у пунктах для голосування.

Вимоги до проекту:

- ✓ проект не суперечить чинному законодавству України;
- ✓ реалізація проекту належить до компетенції виконавчих органів Ірпінської міської ради;
- ✓ проект має відповідати стратегічним пріоритетам і цілям розвитку міста;

- ✓ проект у сфері просторового розвитку має відповідати Генеральному плану міста Ірпін, іншій містобудівній документації та реалізовуватись на землях та об'єктах, які належать до комунальної власності територіальної громади міста;
- ✓ проект повинен бути реалізований протягом одного бюджетного року і спрямований на кінцевий результат.

Усі подані до міської ради проекти опрацьовуються **Робочою групою**, яка аналізує роботи на предмет реальної можливості їх втілення та відповідності до вимог Програми.

Далі Робоча група передає проекти **профільним відділам** Ірпінської міської ради, де спеціалісти надають оцінку кожному проекту з позитивними чи негативними рекомендаціями щодо допуску до загальноміського голосування та можливості реалізації проекту.

Всі проектні пропозиції та їх експертна оцінка обов'язково розміщуються на сайті міської ради.

Перелік проектів, які допускаються до голосування, формується з проектів, що отримали попередню позитивну оцінку виконавчого органу Ірпінської міської ради, до повноважень якого відноситься реалізація проекту, та затверджується Робочою групою.

Далі такі проекти розміщуються для голосування на офіційному сайті міської ради в розділі «Громадський бюджет» та в Центрі надання адміністративних послуг.

Кожен мешканець Ірпеня віком від 16 років може проголосувати за один малий проект в категорії до 50,0 тис. грн. і за один великий проект в категорії від 50,0 до 150,0 тис. грн., які йому сподо-

баються найбільше, зручним для нього способом: або в електронному вигляді на сайті міської ради, або у спеціально визначених пунктах для голосування шляхом заповнення друкованої версії бланку для голосування.

Для осіб, які не здатні самостійно пересуватись, та які мають документи про визнання певної групи інвалідності, передбачена можливість голосування на дому.

Суми коштів, цілі та напрямки їх використання по кожному проекту-переможцю визначаються після офіційного оприлюднення результатів голосування та визначення переможців.

По кожному проекту-переможцю відповідні головні розпорядники коштів надають бюджетний запит на наступний бюджетний рік та ґрунтовні розрахунки до нього (з визначенням напрямків використання, назв об'єктів, термінів виконання та іншої необхідної інформації).

Проекти-переможці та відповідні суми коштів за пропозицією розпорядника передбачаються відділом інвестицій та соціально-економічного розвитку Ірпінської міської ради в плані соціально-економічного розвитку на наступний рік та на підставі бюджетного запиту враховуються місцевим фінансовим органом (фінансовим управлінням Ірпінської міської ради) в проекті рішення «Про міський бюджет».

На сьогодні в Ірпіні повністю реалізовано 13 громадських проектів.

На **2018 рік** заплановано реалізацію **20 проектів**, поданих за програмою громадський бюджет м. Ірпінь, на суму **1500,0 тис. грн.** (40% коштів буде спрямовано на реалізацію малих проектів вартістю до 50 тис. грн., 60% – на вартістю від 50 до 150,0 тис. грн.) (<http://www.imr.gov.ua/gromadskij-byudzhethet>).

Назви проектів («Вчимося відпочивати разом». Реконструкція зони здоров'я та відпочинку в парку «Дубки»; Міні-футбольний майданчик на Лісовій»; «СуперІнфо-Клас»; «Квіткове місто Носова»; «Вело СТО»; «Стратегічний план розвитку Ірпінської вечірньої ЗОШ II–III ступенів Ірпінської міської ради Київської області «Мультимедіа» з програмою «Розвинута особистість – процвітаючий Ірпінь»; «Арт – Вернісаж» тощо) говорять самі за себе.

Реалізацією усіх заходів у наступному році будуть займатись відповідні управління та відділи міської ради. А автори проектів-переможців зможуть на будь-якому етапі контролювати хід виконання або долучитися до їх реалізації вже у 2018 році.

Таким чином і у такий спосіб реалізує бюджет участі місто Ірпінь Київської області, практика якого є однією з найуспішніших в Україні.

ЩО МОЖНА ПОРАДИТИ ТИМ ГРОМАДАМ, ЯКІ ЩЕ НА ШЛЯХУ ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ГРОМАДСЬКОГО БЮДЖЕТУ?

Переймайте досвід, вивчайте кращі практики, адже у кожної громади вони свої, і пам'ятайте, що для того **щоб реалізувати власну ідею** для вдосконалення життя своєї громади **в рамках бюджету участі** необхідно:

- ✓ **чітко обрати об'єкт**, який можна змінити на краще (об'єкт важливо обрати такий, що буде цікавий для більшості жителів громади і не викликати супротив серед мешканців);
- ✓ **ідея повинна бути реалістичною** (місцевий бюджет завжди обмежений);
- ✓ **ініціювати ідею** має **не одна людина, а група** відповідальних громадян, які є активними та вболівають за свою ініціативу);
- ✓ **проектна заявка** має бути **максимально конкретно** (написана доступно просто, щоб громадяни, які обиратимуть найкращу ідею, чітко бачили результат, якщо можлива візуалізація задуманого – надати макет, малюнок, ескіз тощо).

Після підготовки проектної пропозиції необхідно **переконати** жителів громади, щоб вони під-

тримали громадську ініціативу на голосуванні.

ЯК ВИСНОВОК: ЧОМУ ПРАКТИКА ЗАПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ – ДОБРА ПРАКТИКА?

Процес громадського бюджету:

- ✓ формує довіру громадян до місцевої влади, адже саме вона реалізовуватиме проектні пропозиції переможців голосування;
- ✓ сприяє кращому розумінню процесу управління містом;
- ✓ створює ефективний механізм взаємодії структурних підрозділів виконавчих комітетів місцевої ради та жителів в бюджетному процесі
- ✓ допомагає у визначенні та вирішенні проблем, які найбільше хвилюють жителів громади.

Крім того, громадський бюджет **підвищує** рівень **відкритості** та **прозорості** роботи місцевої влади через безпосередній вплив громадян на бюджетну політику.

*Сподіваюся, що дана публікація буде корисною не лише для мешканців міст, а і для жителів об'єднаних територіальних громад, яких сьогодні в Україні вже **413** та ще **202** ОТГ чекають на вибори 29 жовтня цього року.*

Тетяна Овчаренко

Дана публікація підготовлена експертами Міжнародного центру перспективних досліджень в рамках проекту: «Транспарентність, фінансове здоров'я та конкурентоспроможність місцевого самоврядування в Україні», що реалізується МЦПД та словацькою недержавною неприбутковою організацією INEKO за фінансової підтримки Посольства США в Україні.

Над випуском працювали: **І. Степанова**

©2017 Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД).
У разі цитування обов'язкове посилання на МЦПД.